

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-14

Diarienummer N609-0689/23

Handläggare: Christian Arensberg

E-post: christian.arensberg@grundskola.goteborg.se

Yttrande till Skolinspektionen om RM Bildning AB:s ansökan om nyetablering

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden översänder tjänsteutlåtande daterat 2023-03-14 som eget remissyttrande till Skolinspektionen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

RM Bildning AB (RM) har ansökt om tillstånd för att öppna en tredje skolenhet i Göteborg. RM anger Bergsjön som lokalisering av den nya enheten utan att ange en utpekad adress. Skolinspektionen har skickat ut RM:s ansökan till Göteborgs Stad som lägeskommun för yttrande. Förvaltningen bedömer att Skolinspektionen kommer att godkänna RM:s ansökan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Enligt uppgifter till förvaltningen är höstterminsstarten 2024 den läsårsstart där kapaciteten hos de fristående skolorna i Göteborgs Stad ökar som mest. Detta kan medföra att vissa kommunala skolor kommer att få ekonomiska utmaningar under budgetåren 2024, 2025 och kanske även 2026. Det går inte att utesluta att förvaltningen behöver ha särskilda ekonomiska reserver dessa år för att kunna bistå skolor som på kort varsel tappar många elever.

Även kostnadsposter som finansieras via förvaltningscentral budget kan påverkas och kan komma att behöva justeras. Det kan exempelvis handla om att skollokaler inte utnyttjas så effektivt som är önskvärt eller överkapacitet inom elevhälsan då elevantalet i den kommunala verksamheten minskar.

Eftersom RM bildning AB inte anger en adress i sin ansökan bedömer förvaltningen att deras kapacitetsangivelser om knappt 500 elever är preliminär. Det går därför inte att göra en mer specifik bedömning av vilka skolenheter eller delar av Göteborg som kan komma att påverkas av att RM startar en tredje skolenhet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Elever och vårdnadshavares möjlighet att välja skola är en av grundpelarna i skollagen och andra författningar som styr svenska skola. I dagsläget går drygt 20 procent av

grundskoleeleverna i Göteborg på fristående skolor. När nya enskilda skolhuvudmän etablerar sig i Göteborg kan det beskrivas som att utbudet av skolor ökar och möjligheten för enskilda elever att välja skola ökar.

Idag har de flesta fristående skolor kö, ibland så lång att man som elev måste anmäla sig till skolan långt innan skolplikten inträder. Med fler fristående skolor ökar utbudet av platser på fristående skolor och därmed elevernas möjlighet att välja en fristående skola de kan bli antagna till.

Samtidigt visar förvaltningens undersökning att attraktionskraften med fristående skolor är större hos vårdnadshavare med större utbildningsbakgrund. Det går inte att utesluta att fler fristående skolor kommer att öka skolsegregationen i Göteborg.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 17 april 2023.

Bilagor

1. Förvaltningens förslag till yttrande
2. Karta över skolor i Göteborg
3. Befolkningsprognos
4. Sammanställning av skolor i Göteborg
5. Ansökan om att starta skola

Ärendet

RM Bildning AB (RM) har ansökt om att starta en F-9 skolenhet hos Skolinspektionen. Göteborgs Stad har som lägeskommun möjlighet att yttra sig om ansökan.

Göteborgs Stad har fått anstånd till den 26 april 2023 med att inkomma med sitt yttrande. Ärendet medger ingen bordläggning.

Beskrivning av ärendet

RM har ansökt hos Skolinspektionen om ett tredje skoltillstånd i Göteborg. Göteborgs Stad har som lägeskommun möjlighet att yttra sig om ansökan

RM har idag två skolenheter i Göteborg, Communityskolorna Tynnered och Gårdsten. Gårdstensenheten bedrivs i lokaler som hyrs av Framstegsskolan i Göteborg, Römossekskolan. RM anger inte en utpekad adress för sin ansökan men har som ambition att starta den nya skolenheten i Bergsjön. I det skoltillstånd som RM använde för att starta skolenheten i Gårdsten angav RM i sin ansökan att ambitionen vara att starta i Biskopsgården. Ett skoltillstånd är kopplat till lägeskommunen och kan användas fritt inom lägeskommunens gränser. När RM får sitt tredje skoltillstånd i Göteborg är det möjligheten att komma över lämpliga skollokaler som kommer att avgöra var RM kommer att starta skolenheten.

Förvaltningens bedömning

Dimensionering av skolverksamhet planeras alltid med lång tidshorisont. Göteborgs Stad har sedan tillkomsten av grundskolenämnden tagit ett mer samlat grepp om planeringen och dimensioneringen av kommunal skolverksamhet i staden. Under de senaste tre åren har prognosen för elevutvecklingen förändrats.

Mellan 2019 och 2021 har förvaltningens bedömning om nya skolansökningar varit att de enskilda skolhuvudmännens planerade kapacitet motsvarat halva den prognostiserade ökningen av elever i staden. 2023 ser befolkningsprognosen annorlunda ut. De närmaste fem åren är beräknas ökningen av elever vara modest eller ingen och klart understiga den expansion av platser som kommer att finnas på fristående skolor.

Under 2023 och 2024 startar Fridaskolan i Kallebäck, IES Södra Änggården och Jensen Education AB söker utökat tillstånd för att kunna flytta sin skola. Tillsammans innebär det kapacitetsökning på 1900 skolplatser. Dessutom har Centrina ansökt om bygglov för en enhet i Bräcke för 225 skolplatser. Det innebär att det under 2023 och 2024 uppstår cirka 2000 nya skolplatser, i framför allt Centrum.

RM bildning AB anger att de vill starta sin nya skola i Bergsjön utan att ange en särskild adress. Vilken påverkan som en ny skolenhet i Bergsjön kan ge på enskilda skolenheter i området kan inte förvaltningen bedöma.

Det är i dagsläget inte möjligt att förutse vilka skolor som kommer att få större eller mindre påverkan om och när RM bildning AB startar en skola till i Göteborg. Erfarenheten från Noblaskolan i Bildals expansion höstterminen 2021, Fridaskolan i Kallebäckens pågående antagning och inte minst RM Bildning AB:s övertag av Römossekskolan i Gårdsten är att många vårdnadshavare väntar så länge som möjligt med att bestämma sig och att det skapar osäkerheter för skolorna i närheten att planera och bemanna för den kapacitet som i slutändan blir aktuell.

När Skolinspektionen värderar nya skoltillståndets påverkan på den kommunala skolekonomin är det i ett tidsperspektiv på 5 till 10 år. De beskrivningar som förvaltningen beskriver i förslaget till remissyttrande bedöms inte påverka Skolinspektionens bedömning, utan en kommun ska enligt Skolinspektionens praxis kunna klara av att ställa om sin verksamhet inom en 10 årsperiod.

Skolinspektionens hantering av tillståndsprövning och etableringskontroll är till liten hjälp för Göteborg som lägeskommun och vår kapacitetsplanering, särskilt på kort sikt. Förvaltningen har sedan flera år nära kontakter med de enskilda skolhuvudmän som planerar att söka eller har sökt tillstånd att starta skolenheter. Förvaltningen har som ambition att särskilt rektorer på kommunala skolor ska få tidig information om hur nystartade skolor påverkar hens planeringsförutsättningar. Även om kontakterna varit goda och informationsöverföringen från de fristående skolorna varit bra visar erfarenheten att det är svårt att förutse vilka kapacitetsjusteringar som behöver göras på de olika skolorna.

Förvaltningens erfarenhet av samarbetet och informationsöverföring med RM i samband med att de startade sin enhet i Gårdsten är mycket goda. Trots att det skedde under kort tid och där vårdnadshavare stod inför svåra val innebar samarbetet att de kommunala skolenheterna som kunde beröras och förvaltningen hade så tillgänglig information och beslutsunderlag som var möjligt.

Protokollsutdrag skickas till

Skolinspektionen

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef, Styrning och ledning